

LA EPISTOLA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS GALATAS YA'A KUU CARTA JA NI CHAA SAN PABLO APOSTOL NUU ÑAYIVI ÑUU GALACIA

Sa'an kúta'u

¹ Máá-rí Pablo kúu apóstol. Ko nasu ñayivi ní kásá'a, ni nasu ñin ñayivi ní káchaa tiñu siki-rí, chí máá Jesucristo jín máá Táa-yo Dios, I'a ni naschakú-ya Jesús ma'ñú ndíyi. ² Te onde jín táká ñani káxiukú jín-rí yá'a, káchaa-ri tutu nuu táká tiku'ni kákandija ní ndáñúu Galacia. ³ Tu'un luu ío ini, jín tú'un kuaká'nu ini, ja kí nuu máá Táa-yo Dios, jín já kí nuu máá Jító'o-yo Jesucristo, ná kóo jín-ró jíná'an-ró. ⁴ Chí I'a-ún ni soko-yá máá-yá ja siki kuáchi yóo, náva'a tava-yá yóo ini ñuyivi ñáa yá'a, nátu'un játa'an ini máá Táa-yo Dios. ⁵ Ja yúan ná nákana jaa-yó-yá ní káni ní kuiá. Amén.

Siki já tuká inga tu'un ndaa ío

⁶ A ni kana-ya xiní-ro siki tú'un luu ío ini Cristo. Te náa iní-ri ndé'é-rí naja xáan yachí ni kaskéndo-ro-yá, te ni kakivi nduu-ro siki ingá tu'un. ⁷ Ko tú kuti ingá tu'un va'a ío, vasa ío ñayivi kaská'an róo, te káku'ni-i nasama-i tu'un va'a Cristo. ⁸ Ko sanaa te ruu jíná'an-ri, xí ñin ndajá'a ándiví, káni sñin inga tu'un nuu-ro jíná'an-ró, te nú tú kétá'an jín tú'un ni kajani-ri nuu-ro-ún, ná náa

cháa-ún. ⁹ Nátu'un a n̄i kaka'an-ri jín-ró, suni súan ká'an tuku-ri vina: Nú ndé cháa jáni s̄in inga tu'un nuu-ro, te nú tú keta'an jín tú'un n̄i kajatá'ú-ró-ún, ná náa cháa-ún. ¹⁰ Te á ñayivi x̄i Dios kuatú'ún rúu kuní-ri, x̄i ndúkú-rí ja kús̄i iní ñayivi sá'a-ri náún. Ko jandáa ká'an-ri jín-ró ja násu mozo Cristo kúu-ri nú súan ná ndúkú-rí sá'a-ri ja kús̄i iní ñayivi núú.

Onde nuu Dios vai tu'un ká'an Pablo

¹¹ Ko kástu'ún-rí nuu-ro jíná'an-ró, ñáni, ja tú'un va'a ja ní jicha nuu kua'an n̄i sá'a-ri, nasu tú'un ñayivi kúu. ¹² Ch̄i nasu in̄n ñayivi ní stá'an tu'un yá'a nuu-rí, ni tú ní kútu'a-ri sá'a ñayivi, ch̄i Jesu-cristo n̄i stá'an ndijin-ya núu-rí. ¹³ Ch̄i a n̄i kajini tu'un-ró rúu, ndasa n̄i sá'a-ri sáa, ná n̄i chinú'ún-rí tu'un judío, te n̄i chindik̄in téyí-rí tikun̄i Dios, te xndí'i-ri-i kuní-ri núú. ¹⁴ Te n̄i kutu'a-ga-ri jín sá'an judío vásá sáva ñayivi kája'nu jín-rí. Te n̄i jítú-ga in̄i-ri jín tán̄inu vuelú-ri. ¹⁵ Te n̄i teta'an-ya rúu onde ná nú'un-ri ch̄i náa-ri. Te jín tú'un luu ío in̄i-ya ní kana-ya xiní-rí. ¹⁶ Te nuu ní kus̄i iní Dios ja jín rúu te stá'an ndijin-ya Sé'e-ya, nává'a kani-ri tu'un-ya núu ñayivi s̄in nación, yúan-na te tú ní jiká tu'ún kúti-rí ni in̄n ñayivi. ¹⁷ Ni tú ní já'an-ri ñuu Jerusalén nuu cháa ja á kákuu apóstol vásá rúu. Ch̄i n̄i ja'an-ri ñuu Arabia. Yúan-na te n̄i no'on tuku-ri ñuu Damasco. ¹⁸ Yúan-na te onde nuu uní kuia, te n̄i ja'an-ri ñuu Jerusalén, n̄i jandé'é-rí Pedro. Te n̄i kanchaa-ri xia'un kiv̄i jín-de. ¹⁹ Ko tú ní jiní-ri nuu ingá apóstol, ch̄i in̄n-ni nuu Jacobo ñani máa Jító'o-yo ní jiní-ri. ²⁰ Tu'un yá'a cháa-ri nuu-ro, te a jiní Dios ja tú xndá'ú-ri. ²¹ Yúan-na te n̄i

ja'an-ri ní ndáñúú Siria jíín Cilicia. ²² Ko tiku'ní kákandíja nuu Cristo iní ñuu Judea, tú ní kánakuní kuti-í ruu. ²³ Máá ní kajini tu'un-ni-i káka'an: Chaa-ún ní chindikín-de yóó sáá. Te xndí'i-de tu'un kákandíja-yó kuní-de núú, ko a jani-de tu'un yá'a vina. Achí-i. ²⁴ Te ní kanakana jaa-i Dios ja súan ní sá'a-ya jíín-rí.

2

¹ Yúan-na te onde nuu uxí kuun kuiá, te ní ja'an tuku-rí ñuu Jerusalén jíín Bernabé, te suní ní jaka-rí Tito ní ja'an jíín-rí. ² Te ní ja'an-rí, chí súan ní tá'ú ndijín-ya tíñu nuu-rí. Te nuu cháa ñá'nu ní kastu'ún sá'í-rí naún tu'un jáni-rí nuu ñáyivi sín nación, chí sanaa ní jika kuu sáni-rí, xí káka kuu sáni-ga-rí jáni iní-rí. ³ Ko Tito, ja jíka-de jíín-rí, vasa chaa ñuu Grecia kúu-de, tú ní kástétuu-de chaa xití ndúu-de. ⁴ Te ní io ñani kándañáá, ní kivi koyo sa'í-de, náv'a koto yu'u-dé ndasa kájika kuu ndicha-na-yo ní sá'a Jesucristo, chí kákuní-de nduu tuku-yó mozo. ⁵ Ko ni ñn hora tú ní kájandatu-rí nuu cháa-ún, chí kuní-rí ja ná kéndoo tu'un ndaa tu'un va'a jíín-ró jíná'an-ró. ⁶ Te chaa ja káka'an-i ja kúñá'nu-de, ko tú ní sá'a-rí cuenta ndasa káa-de, chí Dios, tú ncháá nuu-ya ñáyivi. Tuká naún ní stá'an chaa ñá'nu-ún nuu-rí. ⁷ Chí sasua ní kajini-de ja ndíso-rí tíñu ja jáni-rí tu'un va'a nuu ñáyivi sín nación, nátu'un Pedro jíín ñáyivi judío, ⁸ chí I'a sátiñu jíín Pedro ja jáni-de tu'un nuu ñáyivi judío, suní I'a-ún sátiñu jíín-rí jíín ñáyivi sín nación. ⁹ Te káka'an-i ja Jacobo jíín Cefas jíín Juan kákuu chaa kándituu tiku'ní. Te nuu ní

kajini-de ndasa ku'a ni ja'a-ya tú'un luu máá-yá ini-ri, yúan-na te ni kaka'an mani-dé jín-ri jín Bernabé. Te ni kasánda-ri ja kinyoyo máá-rí nuu ñáyivi sîn naciôn. Te kinyoyo máá-de nuu ñáyivi judío. ¹⁰ Mâni kâkuni-de ja ná núku'un ini-ri koto-ri ñáyivi kâta'an ndá'ú, ko suni yuán ñúkuu ini máá-rí sâ'a-ri núú.

Modo kendo ndaa-yo núu Dios

¹¹ Ko nuu ní jaá Pedro ñuu Antioquía, te ni kana jín-ri nuu-dé, chi kuachi ni sâ'a-de. ¹² Chi onde ná té chakoyo-ga yaku cha ni táji Jacobo, te ni yee Pedro staa jín ñáyivi sîn naciôn. Yúan-na te ni chakoyo cha-ún, te ni kuxio-ni-de ni sâsîn-de máá-de, chi ni yu'ú-de ni jito-de cha judío. ¹³ Te sava judío kâkandíja, ni kasâ'a uu xini jín-de. Te jín uu xini-dé ni kaxndá'ú-de onde máá Bernabé. ¹⁴ Yúan-na te ni jini-ri ja tú kâjika ndóó-de natu'un kâ'an ndaa máá tú'un va'a, te ni kachi-ri jín Pedro jito nuu tákâ-de: Róó kúu-ró cháa judío, te sâ'a-ró natu'un sâ'a ñáyivi sîn naciôn, te tú sâ'a-ró natu'un sâ'a ñáyivi judío, te naja stétuu-ró ñáyivi sîn naciôn nduu-i ñáyivi judío núsáa. ¹⁵ Chi yóó, cha ni kakaku ñuu judío kâkuu-yó, nasu ñáyivi sîn naciôn kândiso kuachi kâkuu-yó. ¹⁶ Chi a kâjini-yo já tú ni ñ ñáyivi kéndoo ndaa-i jín tíñu skíkuu-i ja tá'ú ley, chi onde nú kândíja-yó Jesucristo. Te máá-yó, a kâkandíja-yó Jesucristo, náva'a kendo ndaa-yo jín tú'un kândíja-yó Cristo, chi jín tíñu tá'ú ley, ni ñ ñáyivi ma kéndoo ndaa kuti-í. ¹⁷ Te nini kuní-yo kéndoo ndaa-yo jín tú'un Cristo, te ni kajini-yo já ío kuachi-yó, Núsáa te Cristo sâ'a-ya kuáchi náún.

Túu. ¹⁸ Ch̄i nú naki'in tuku-ri ja ní skána-ri-ún, te kuachi sá'a-ri núsáá. ¹⁹ Ch̄i ruu, a ni kenda-ri ch̄i ley, chi ni ji'i-ri ni sá'a máá ley. Te vina, a chakú-ri nuu Dios. ²⁰ Ni ji'i-ri jiká cruz jíin Cristo, te chakú-ri. Ko nasu rúu kúu ja chakú, ch̄i Cristo kúu I'a chakú in̄i añú-ri. Te modo ja chakú-ri in̄i ñuyivi yá'a vina, kúu ja kándija-ri nuu Sé'e Dios, chi ni kundá'ú in̄i-ya rúu, te ni soko-yá máá-yá ja rúu. ²¹ Nasu jasú-ri nuu tú'un luu ío in̄i Dios, ch̄i nú kéndoo ndaa ñayivi jíin tú'un tá'ú ley, yúan-na te ni ji'i sáni-ni Cristo núu.

3

¹ Te róo ñayivi Galacia ja xíní ñáá, ndé chaa ni t̄in yátá róo. Naja tú kájanatu-ro núu tú'un ndaa. Ch̄i a ni stá'an ndijin-ri nuu-ro ndasa ni ji'i Jesucristo jiká cruz. ² Máá ñn tu'un jiká tu'un-ri róo: Ndasá ni kani'in-ro Espiritu, á ja ní skíkuu-ró tíñu tá'ú ley, xí ja ní kandija-ró tú'un ni kajini so'o-ró. ³ Súan kákuñáá xin̄i-ro náún. Ni kakejá'á-ró jíin máá Espiritu, te vina jíin modo yúkú máá-ró kuáyija-ró náún. ⁴ Te taká tundó'o ni ndo'o sáni-ró náún. Ko jáni in̄i máá-ri ja tú ní kúu sáni. ⁵ Te máá-yá, chi ni ja'a-ya Espiritu-ya núu-ro, te sá'a-ya tíñu ñá'nu mañú-ró. Te á sá'a-ya jíin ja ní skíkuu-ró tú'un tá'ú ley, xí sá'a-ya jíin ja ní kandija-ró tú'un ni kajini so'o-ró.

Tu'un ni keyu'u-yá nuu Abraham

⁶ Nátu'un Abraham, chi ni kandija-de nuu Dios, te ni chi'i-ya cuenta-de nátu'un ja á ni kéndoo ndaa-de. ⁷ Vina te kuni-ro núsáá, chi taká chaa ja kákandija, yúan kákuu se'e Abraham. ⁸ Ondé

ná té chá'an-ga kuu, te n̄i jin̄i tutu īi ja ĩn̄ kivi te skéndo ndaa Dios ñayivi s̄in̄ nació n̄u kándija-i. Ja yúan, jín̄ kivi ní ja'an tu'un va'a nuu Abraham: Onde jín̄ róó, ná kéndoo ndatu taká ñuu, áchí-ya. ⁹ Núsáá te ñayivi kákandija vina, ká'io ndatu-i jín̄ Abraham, cha n̄i kándija. ¹⁰ Yí'i tasi sikí taká ñayivi já kákandija-i kaku-i nú ná skíkuu-i tu'un tá'ú ley, chí súan yóso núu tutú: Yí'i tasi sikí taká ñayivi tú skíkuu taká tu'un ja yóso nuu tutú tá'ú tíñu, áchí. ¹¹ Te a jin̄i kaji-yó já tú ni ĩn̄ ñayivi kéndoo ndaa-i ichi núu Dios sá'a ley jín̄-i. Te ñayivi ndaa, chí sikí já kándija-i te kuchaku-i. ¹² Chí nasu chí tu'un kándija vai ley. Chí ká'an ley: Ñayivi skíkuu ya'á te kaku-i kuchaku-i jín̄, áchí. ¹³ Te Cristo n̄i nakuaan-ya yóó chíi tasi já ní sá'a ley. Te n̄i ndiso-ya tasi-yo. Chí yóso núu tutú: Yí'i tasi taká ñayivi ndita kaa jiká yúnu, áchí. ¹⁴ Náva'a tu'un īi, já ní keyu'u-yá nuu Abraham, ná jáa nuu ñayivi s̄in̄ nació n̄u sá'a Cristo Jesús, náva'a ná kándija-yó-yá, te ni'ĩn-yo Espiritu ja ní keyu'u yá sáá. ¹⁵ N̄áni, ná kani-ri ĩn̄ tu'un nuu-ro nátu'un ká'an-yo ndíkivi. Nú ío ĩn̄ acta, te vasa ñayivi ní sá'a, te nú a n̄i kukútu, ni ma kúu nda'va-ga, te ni ma kúu jukoso-gá. ¹⁶ Nuu Abraham jín̄ núu já kúu tata-de, n̄i keyu'u-yá. Tú ká'an: Nuu já kákuu tata-de, na tú ká'an sikí já kuá'a, chí ká'an sikí já ĩn̄-ni: Nuu já kúu tata-ro, áchí. Yuán kúu Cristo. ¹⁷ Súan kuní ka'an-ri: Tú kúu nda'va ley máá acta ja ní sákútu Dios onde jín̄ kivi. Ni tú kúu sijita ley tu'un ja ní keyu'u-yá, chí onde ná kuun ciento oko ux̄i kuiá já ní keyu'u-yá-ún, yúan-na te n̄i cha ley. ¹⁸ Chí nú jín̄ sikí ley kii

ta'u-yo, núsáá te tuká játíñu tu'un ni keyu'u-yá. Ko sikí tú'un ja ní keyu'u-yá-ún kúu ja ní ja'a-ya tá'u núu Abraham.

Náun ní'in tíñu máá ley

¹⁹ Te ndénu játíñu ley núsáá. Chi ni kuva'a ley ja kúu sikí ñáyivi ní kasáña'mu, te vásá ní chaa tata ja ní keyu'u-yá sáá, te ndajá'a ándívi ní súnɡoo tu'un-ún jíin ñin ja ní kuu yu'u núu. ²⁰ Te nú ío ja kúu yu'u núu, ko nasu jíin máá ñin-ni kándii, ko Dios, chí máá ñin-ni-ya. ²¹ Núsáá te ley, jíto u'u tu'un ni keyu'u Dios náun. Túu, chí nú ley kuu naschakú yóo núu, yúan-na te kuu kendo ndaa ndija-yó sá'a ley núu. ²² Sáá te ni keyu'u-yá sikí ñáyivi kándija nuu Jesucristo. Te tutu ii ley ni jasú taká-i chíi kuachi, náva'a ni'in-í tu'un-ún nú kándija-i-ya. ²³ Ko onde ná té chaa-ga tu'un-ún ja kándija-yó, te ni kayi'i-yó ndá'a ley. Chí ley ni ndito yóo, onde kiví kándija-yó tú'un ja ní kenda ndijin kuée-ga. ²⁴ Núsáá te ley kúu máá já ní chi'i yóo nda'a Cristo, náva'a kándija-yó-yá te kendo ndaa-yo. ²⁵ Ko vina ni chaa tu'un-ún ja kándija-yó-yá, te tuká yí'i-yó ingá nda'a. ²⁶ Chí sikí já kákándija-ró Cristo Jesús, te ni kanduu-ró sé'e Dios. ²⁷ Chí taká róo, ja natu'un skuánducha Cristo ini-ro, suni natu'un Cristo káindii-ró. ²⁸ Tú judío ío, ni ñayivi griego. Tú mozo ío, ni ñayivi jika kuu ndicha-na. Tú chaa ío, ni ña'an. Chí taká róo, ñin-ni káyí'i-ró ndá'a Cristo Jesús. ²⁹ Te nú Cristo kúu ja xíin róo, núsáá te tata Abraham kákuu-ró, te ni'in-ro tá'u-ro já ní keyu'u-yá-ún nuu máá-de.

4

1 Te ná ká'an-ri jíin-ró: ĩn suchí já xín tá'u, te vasa tĩn-i so'o taká-ni, ko nú nini lúli-i, ĩn-ni kúu-i jíin mozo. 2 Chĩ sua kánde-e-i chĩi cháa tĩn so'o-i jíin chíi cháa ndító ndatĩnu-i, onde ná jĩnu kivĩ ní jani táa-i. 3 Suni súan yóó, ná lúli-yó núú, te nĩ kajandatu sáni-yó núú tánĩnu ñuyĭvi. 4 Ko nuu ní jĩnu ndaa kivĩ, te Dios nĩ táji-yá Se'e yíi-ya ní kii-ya ní kaku-ya chíi ĩn ñasíí, te suni nĩ kaku-ya chíi ley. 5 Náva'a ndĩni'in-ya ñáyĭvi yíi chíi ley, náva'a naki'in sé'é-yá yóó. 6 Te sikĩ já sé'e-ya kákuu-ró, yuán ní táji Dios Espĩritu Se'e-ya ní kivĩ inĩ añú-ro. Te Espĩritu yuán kúu ja kána jaa: Abba, áchĩ, kunĩ ka'an, Táa. 7 Núsáa te tuká kúu-ró mozo, chi se'e-ya kúu-ró. Te nú se'e-ya kúu-ró, suni cháa xín tá'u núú Dios kúu-ró sá'a Jesucristo. 8 Chĩ onde kivĩ sáa, tú ní kájinĩ-ro núú Dios, te nĩ kajatĩnu sáni-ró núú já násu ndĩja i'a kákuu.

Sikĩ já káchiñú'un tánĩnu sáni

9 Ko vina, a kájinĩ-ro já kúu Dios, xí vá'a-ga ní ká'an-ri ja á jinĩ Dios róó. Núsáa te naja kákuu-ro náxío káva-ró náchiñú'un tuku-ró núú tánĩnu ja tú ní'in tĩnu kuti. 10 Chĩ máni kivĩ, máni yoo, máni viko, máni kuia káchiñú'un-ró. 11 Yuán yú'ú-ri, chĩ sanaa ní ndo'o sáni-ri ja sikĩ róó. 12 Náni jĩná'an-ró, ká'an nda'ú-ri jíin-ró ja ná sá'a-ró nátu'un sá'a-ri, chĩ ruu, a nĩ sá'a-ri nátu'un kásá'a-ró. Te tú ní kásá'a ndiva'a-ró jíin-rí. 13 Ko a kájinĩ va'a-ró ndasa nĩ kuu onde ná xnáñúú, chi vitá yikĩ kúñu-ri, te ja yuán ní jani-ri tu'un va'a nuu-ro sáa. 14 Te vasa nĩ kukuí'a inĩ-ro ní sá'a-ri jíin kué'e tá'an-ri, ko tú

ní káské'ichi-ro rúu, ni tú ní kásájá'a ini-ro núu-rí, chī sua nī kajatá'ú-ró rúu nátu'un ñn ndajá'a Dios, xī nátu'un máá Cristo Jesús. ¹⁵ Núsáá te naja tuká kákusiñ ini-ro. Chī jandáa ká'an-ri jín-ró, já nú ní kúu sá'a-ró, te tava-ro ndúchi-ro te kua'a-ró núu-rí núu. ¹⁶ Já yúan, te chaá jító u'u róo kúu-ri ja ní kastu'ún ndáa-ri tu'un nuu-ro náún. ¹⁷ Nī'in kánandúkú-de róo, ko tú va'a, chī kákuni-de kasu-de nuu-ro, náva'a kundikín nī'in-ró máá-de. ¹⁸ Chī ío va'a ja ndúkú ní'in-de róo taká kivi nú tiñu va'a kúu, te nasu ondé nini máá kivi ncháa-ri jín-ró. ¹⁹ Hijo máni, ja sikí róo kúu ja tá'u'u xaan túku ini-ri, onde ná yija va'a Cristo ini-ro jíná'an-ró. ²⁰ Chī kuni-ri ja-ri kunchaa-ri jín-ró vīna, te naxnúu-ri tachī-ri ka'an-ri jín-ró. Kúñáá xini-rí, tú jini-ri ndasa sá'a-ri jín-ró. ²¹ Róo, ja kákuni-ro kuiñi-ró chí ley, kastu'ún núu-ri: Á tú kájni so'o-ró ndasa ká'an ley: ²² Chī súan yóso núu tutú, ja Abraham nī ñava'a-de uu se'e yí-de, ñn-i kúu se'e ña'an ndikín nchaá, te inga-i kúu se'e ña'an kúu nuu. ²³ Ko se'e ña'an ndikín nchaá, nī kaku-i nátu'un taká ñayivi, ko se'e ña'an kúu nuu, a nī kaku-i nátu'un nī keyu'u máá-yá. ²⁴ Taká tu'un yá'a kúu ñn tu'un yátá. Chī ña'an yá'a kákuu-ña úu tu'un. Chī ñn-ña nání-ña Agar, te vai-ña ondé yuku Sinaí, te máá-ña skáku-ña sé'e sátiñu sáni. ²⁵ Chī Agar kúu nátu'un máá yúku Sinaí, onde ñuu Arabia. Te ná nī kuu-ún, suni súan kúu ñuu ja nání Jerusalén vina, chī suni máá jín taká se'e kájatíñu sáni. ²⁶ Ko máá Jerusalén ja vái onde andíví, chī tú játíñu sáni nuu ní ñn. Te náa-yo kúu-ún. ²⁷ Chī súan yóso núu tutú: Róo ña'an numá, ja tú skáku-ró sé'e, ná kóo

sií iní-ro. Róo ja tú jiní-ro jatú-ro káku se'e-ró, ná kána jaa-ró, te ná kána kó'ó-ró. Chì ío kua'a-gá se'e ña'an máá in, nasu sé'e ña'an ío yii, áchí. ²⁸ Núsáá, te yóo, ñáni, natu'un Isaac, súan kákuu-yó sé'e-ya já ní keyu'u-yá. ²⁹ Te chaa ni kaku natu'un taká ñayivi, chi ni chindikín-de chaa ni kaku jín máá Espíritu. Te ná ni kuu sáá, suni súan kúu, onde vina. ³⁰ Ko ndasa ká'an tutu ii: Kiñi'in ña'an ndikín nchaá, ná kí'in-ña jín sé'e-ña, chi se'e ña'an ndikín nchaá, ma kúu ni'in-í ta'u-í jín sé'e ña'an kúu nuu, áchí. ³¹ Ñáni, tú kákuu-yó sé'e ña'an ndikín nchaá, chi se'e ña'an kúu nuu kákuu-yó.

5

Ná kuiñi ni'in-yó jín tú'un ni nduu libre-yo

¹ Chi ni ndáji-yá yóo náva'a koo libre-yo. Núsáá te kuiñi ni'in-ró, te ma ndivi nduu tuku-ró jín tú'un ja jasú sáni róo. ² Nde'é te kuni-ro, ruu Pablo ká'an-ri jín-ró, ja nú xiti ndúu-ro máá-ró, yúan-na te tú ní'in tíñu Cristo sikí róo. ³ Te inga jínu ká'an ndaa-ri nuu taká chaa ja nú xiti ndúu-de máá-de, te fuerza ná skíkuu-de ndivii tú'un ká'an ley núsáá. ⁴ Taká ñayivi já ndúkú-i kendo ndaa-i jín máá ley, a ni kasía-i Cristo, te tu'un luu ío ini-ya tuká yí'i ini-i. ⁵ Chì yóo, jín máá Espíritu ndatu-yó kivi kendo ndaa-yo, chi kákandíja-yó. ⁶ Chì jín tú'un Cristo Jesús, ni tú jítíñu nú xiti ndúu, te ni tú jítíñu nú tú xiti ndúu, chi máni jín tú'un kákandíja-yó kúu ja ní'in tíñu jín tú'un kúndá'ú ini-ya yóo. ⁷ Va'a-ni kásá'a-ró núú, ko ndé chaa ni jasú nuu-ro já tú káandatu-ro núu tú'un ndaa núsáá. ⁸ Chì máá-yá kúu I'a ni kana-ya xiní-ro, ko nasu máá-yá kúu

ja ská'an róo vina. ⁹ Chì ìn tá'ú-ni yujan íá, te jiá ndí'i-ni yujan sá'a. ¹⁰ Te jáni ndija inì-rì sá'a máá Jító'o-yo, ja má nákanì inì-ro ingá tu'un. Ko chaa sáká núu inì-ro, nakuxndíi-ya sikí-dé, nani chaa kúu-de. ¹¹ Náni, chì ruu, nú sáni-ga jáni-rì tu'un xití ndúu núú, te naja káchindikìn-ga-i ruu núsáá. Chì nú súan, te ma kití-ga inì-i nuu cruz-ya sá'a-rì núú. ¹² Te chaa ja sáká núu inì-ro, va'a-ga nú ná xiti-gá-de máá-de, jáni inì-rì. ¹³ Náni, nì kana-ya xiní máá-ró jíná'an-ró náva'a koo libre-ro. Te vasa tuká tìn ley so'o-ró, ko ma kivi-ró jín táká modo játa'an inì máá-ró, chì sua ná kúndá'ú inì-ro tá'an-ró, te kuationu nuu tá'an-ró. ¹⁴ Te nú nì skíkuu-ró jín máá ìn-ni tu'un yá'a, te a nì kundéé-ró jín níí ley: Kundá'ú inì-ro tá'an-ró nátu'un kúndá'ú inì-ro máá-ró, áchí. ¹⁵ Ko nú káyaji yí'í tá'an-ró, te kájichi sikí tá'an-ró, yúan-na te koto-ró máá-ró, chì sanaa te xndí'i tá'an-ró.

Modo kásá'a ñayivi

¹⁶ Súan ká'an-rì, ja ná káka-ró nátu'un kuní máá Espíritu. Yuán te ma sá'a-ga-ro já kuní modo máá-ró. ¹⁷ Chì modo ja kuní ñayivi jító u'u sikí máá Espíritu, te ja kuní máá Espíritu jító u'u sikí modo máá-i, te uu tu'un yá'a kájasu nuu tá'an. Ja yúan tú kúu sá'a-ró já kuní máá-ró jíná'an-ró. ¹⁸ Ko nú máá Espíritu stá'an ichi núu-ro, núsáá te tuká ká'jin-ró chíí ley. ¹⁹ Ío ndijin taká tiñu sá'a ñayivi, te ya'á kákuu: Tu'un ísiki ncháa tá'an, tu'un jika téné, tu'un sá'a chá'an, tu'un sá'a kuáxán, ²⁰ tu'un chíñú'un ndosó, tu'un sá'a tásí, tu'un jító u'u tá'an, tu'un kájatá'an, tu'un kúkuásún iní, tu'un kití inì, tu'un

kánaá, tu'un kástátá'an, tu'un sásin máá, ²¹ tu'un ndío iní, tu'un já'ni ndíyi, tu'un ká'vá, tu'un sá'a viko kuáxán, jín sikí táká tu'un sá'a súan. Te ya'á kúu tu'un kástu'ún-rí nuu-ro, nátu'un ni ka'an-ri jín-ró sáá, ja ñáyivi kásá'a súan, ma nání'in tá'u kúti-í najaa-i iní nuu nuu tá'ú Dios tiñu.

Modo sá'a máá Espíritu

²² Ko tiñu sá'a máá Espíritu kákuu: Tu'un kúndá'ú iní, tu'un kúsi iní, tu'un kuaká'nu iní, tu'un paciencia, tu'un maní iní, tu'un va'a iní, tu'un skíkuu va'a, ²³ tu'un súchí iní, jín tú'un ñúkúún iní. Sikí táká tu'un yá'a tú ndóna ley. ²⁴ Ko ñáyivi káyí'i chíi Cristo, a ni kaja'ni-í yiki kúñu-i jika cruz, onde jín táká ja kúu iní máá, jín táká tiñu kuní máá. ²⁵ Chí nú jín máá Espíritu káichaku-yo, te suni jín máá Espíritu ná káka-yó núsáá. ²⁶ Ma sávixi sáni-yó máá-yó, ma skití iní-yo tá'an-yó, ni ma kúkuásún iní-yo sikí tá'an-yó.

6

Ja náchu'un íchí-yó cháa sáña'mu

¹ Ñáni, sanaa te kuní-ro sáña'mu in ñáyivi. Te róo ja jín máá Espíritu kájika kuu-ró, te ná náchu'un íchí-ró-i jín tú'un súchí iní. Ko koto-ró máá-ró náva'a suni súan tú sún-gava-ró máá-ró. ² Ná kúndiso-ró carga vee tá'an-ró, chí súan kúu ja skíkuu-ró jín ley Cristo. ³ Te nú in ñáyivi jáni iní-i ja ñáyivi téyí kúu-i, ko tú ndija-i, yuán máni xndá'ú-i máá-i. ⁴ Ná in ná in ñáyivi, ná kóto ncha-i ndasa káa tiñu kásá'a-i, yúan-na te ni tú níni jín ingá ñáyivi te kuu sátéyí-i máá-i. ⁵ Chí ná

ɨn ná ɨn-i ná kúndiso-i responsable máa-i. ⁶ Ñayivi ní kutu'a jíin tú'un máa-yá, na ndi'i ja vá'a ñáva'a-i, ná chindéé tá'an-i jíin cháa stá'an nuu-í. ⁷ Ma xndá'ú-ro máa-ró, chi ma kúu sákátá-yó núu Dios, chi taká ja jakín ñayivi, suni yuán nani'in-í. ⁸ Chi ñayivi jakín-i ja kuní yiki kúñu-i, ya'u yiki kúñu-i ni'in-í ja té'yu-i. Ko ñayivi jakín-i ja kuní máa Espíritu, nuu máa Espíritu ni'in-í ja kúchaku-i ní káni. ⁹ Ma kuítá-yo sá'a-yó tíñu va'a núsáa, chi nú ná jáa kivi, te ni'in-yo, te nú ma kuítá ini-yo. ¹⁰ Núsáa te hora ja núña-yó, te ná sá'a va'a-yó jíin táka ñayivi, ko xnáñúú-gá jíin tá'an-yó já kákandja.

Tu'un cruz máa Jito'o-yo

¹¹ Nde'é jíná'an-ró ná xaan ná'nu letra cháa-ri nuu-ro jíin ndá'a-rí. ¹² Te ío cháa kásaña'mu-de máa-de kákuni-de. Te cháa-ún kástétuu-de róo ja xití ndúu-ro, náva'a ma chindikín-i-de sikí cruz Cristo. ¹³ Ko ni máa cháa ni kaxití ndúu-ún, suni tú káskíkuu-de jíin ley, chi kákuni-de ja ná xití ndúu-ro, náva'a sá'a téyí-de máa-de ja súan kásá'a-ró. ¹⁴ Ko ruu, tú jata'an ini-ri sá'a téyí-rí máa-rí, chi máni jíin cruz Jito'o-yo Jesucristo kúsi ini-ri. Chi jíin tú'un cruz ni sía-ri ñuyivi, te máa ñuyivi suni ni sía ruu. ¹⁵ Chi nuu Jesucristo, ni ja xití ndúu, te ni ja tú xití ndúu, tú ní'in tíñu kuti, chi ja ná ndúu jáa ini-yo. ¹⁶ Te taká ñayivi káka modo yá'a, tu'un kuaká'nu ini-ya jíin tú'un kúndá'ú ini-ya-í, ná kóo sikí-í jíná'an-i, jíin sikí ñayivi Israel, se'e Dios. ¹⁷ Onde vina te ní-gá kua'an-yo, ma kuá'a-ri tu'un ja stá'an ni ɨn cháa ruu, chi nuu yiki kúñu-ri ndíso-ri tuni Jito'o-yo Jesús. ¹⁸ Náni jíná'an-ró,

tu'un luu ío iní máá Jító'ọ-yọ Jesucristo, ná kóo iní
añú-rọ. Súan ná kóo. Amén.

**Testamento jaa maa jitoho-yo Jesucristo
New Testament in Mixtec, San Miguel el Grande
(MX:mig:Mixtec, San Miguel el Grande)**

copyright © 1951 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, San Miguel el Grande

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, San Miguel el Grande [mig], Mexico

Copyright Information

© 1951, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, San Miguel el Grande

© 1951 Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

a7b2e4b3-7fe3-5b8e-b04c-0245065924f9